یادداشت

سمانه عابدی*

ریشه داشتن، یعنی انتخاب ماندن

امروز در جهانی زندگی می‌کنیم که بسیاری از مسئولیت‌ها پشت دیوارهای امن و دور از خطر تعریف می‌شوند، جایی که تصمیم‌گیران اغلب در امن‌ترین نقاط می‌نشینند و میدان واقعی را دیگران پر می‌کنند. اما در برخی سرزمین‌ها، معنای مسئولیت چیز دیگری است؛ مسئولیت، یعنی ایستادن در همان جایی که خطر حضور دارد.

امروز، مسئول بودن در جمهوری اسلامی ایران، دیگر فقط یک عنوان اداری یا جایگاه سیاسی نیست؛ بیشتر شبیه پذیرفتن زیستن بر لبه خطر است. مسئول بودن، یعنی آماده بودن برای پرداخت سنگین‌ترین هزینه‌ها، حتی اگر آن هزینه جان خودت و عزیزترین افراد زندگی‌ات باشد.

در سال‌های اخیر کشور در دل نوعی رویارویی نابرابر ایستاده، رویارویی که در آن بارها فرماندهان، مدیران و چهره‌های ارشد هدف حمله قرار گرفته‌اند. با این حال در تمام این مدت، نشانی از عقب‌نشینی دیده نشده است. هر بار که یکی از مسئولان از میان برداشته می‌شود، بلافاصله فرد دیگری جای او را می‌گیرد و چرخ اداره کشور بی‌وقفه به حرکت ادامه پیدا می‌کند؛ گویی این ساختار و این ملت، سال‌هاست یاد گرفته‌اند در میانه آتش بایستند و میدان را خالی نکنند.

هیچ‌کس صحنه را ترک نکرد. بسیاری از همین مسئولان در همان شهری زندگی می‌کنند که زیر تهدید و حمله قرار دارد؛ در کنار خانواده‌هایی که می‌توانستند به دور از خطر باشند، اما ترجیح داده‌اند همراه آنان بمانند. با همسر و فرزند خود در همان شهری می‌مانند که بر سرش موشک فرود می‌آید و با همان خانواده شهید می‌شوند. این ماندن، فقط یک تصمیم شخصی نیست، نشانه‌ای از نوعی انتخاب مشترک است. رهبر در میان خانواده خود ایستاده؛ فرماندهان در کنار فرزندانشان؛ وزرا و مدیران، با همه تفاوت‌های سیاسی و جناحی، ماندن را انتخاب کرده‌اند. حتی برخی از فرزندان همین مسئولان در کنار پدرانشان پشت همان میزی نشسته‌اند که از قبل، روی آن علامت هدف پهپاد دشمن خورده است. در چنین فضایی، هر جلسه مهم می‌تواند آخرین جلسه باشد. هر نشست تصمیم‌گیری ممکن است پایانی غیرمنتظره داشته باشد. با این همه، گردهمایی‌ها برگزار می‌شود، تصمیم‌ها گرفته می‌شود و روند اداره کشور متوقف نمی‌ماند.

کسانی که در آن اتاق‌ها می‌نشینند، می‌دانند احتمال دارد از آن جلسه بیرون نیایند، اما کار انجام می‌شود و مسیر ادامه پیدا می‌کند. در این نقطه است که مفهوم ریشه داشتن معنا پیدا می‌کند. نوعی پیوستگی شکل گرفته که در آن افراد می‌روند، اما جای خالی‌شان بلافاصله پر می‌شود. هر ترور یا حمله، فقط نام یک شهید را عوض می‌کند، نه مسیر یک ملت را. ساختاری که دشمن تصور می‌کند با ضربه‌های خود می‌تواند آن را از هم بپاشد، با جایگزینی سریع و ادامه کار پاسخ می‌دهد. این است معنای امروز «مسئول شدن» در جمهوری اسلامی: «پذیرفتن این حقیقت که ممکن است روزی نامت نه در حاشیه امن، بلکه در همان جایی ثبت شود که مسئولیت را بر دوش داشتی؛ در دفتر کارت، در خیابان شهرت، در جلسه‌ای که قرار بود برای آینده تصمیم بگیرد.»

این وضعیت، فقط روایت قدرت یک حکومت نیست؛ روایت پیوندی عمیق‌تر است. مردم، شجاعانه به میدان می‌آیند، زیرا تصویری که از حاکمیت می‌بینند، تصویر فرار نیست؛ تصویر ماندن است. وقتی رهبر، فرماندهان و مسئولان، جان خود و عزیزانشان را در دل خطر می‌گذارند، مردم نیز می‌دانند که در این میدان تنها نیستند. شجاعت مردم، بازتاب شجاعت حاکمیت است و مقاومت جامعه، نتیجه ایستادگی کسانی است که در سخت‌ترین لحظات، مسئولیت را ترک نکرده‌اند و این شجاعت فقط در شعار دیده نمی‌شود؛ در زندگی روزمره مردم جریان دارد. در همان شب‌هایی که خطر بر فراز شهرها می‌چرخد، مردم شهرهایشان را خالی نمی‌کنند. چراغ خانه‌ها روشن می‌ماند، خیابان‌ها بی‌صاحب نمی‌شود و شهرها نفس می‌کشند. مردمی که در کنار فرماندهان و مسئولان خود می‌ایستند، نشان می‌دهند میدان هنوز زنده است و پشت این ایستادگی، یک ملت حضور دارد. این همان حقیقتی است که تاریخ این روزها را چنین به یاد بیاورد: «سرزمینی که در دل فشارها و تهدیدهای سنگین ایستاد؛ نه با شعار که با خون کسانی که می‌توانستند بروند، اما ماندن را انتخاب کردند.»

* عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی

گزیده خبر

معاون سیاسی سپاه:

تنگه هرمز با حکمرانی و نظم ایرانی اداره می‌شود

امریکا، اروپا و کشورهای منطقه باید بدانند که از این پس تنگه هرمز و خلیج فارس با حکمرانی و نظم ایرانی اداره خواهد شد و دوران چپاولگران به سر آمده است.

سردار یدالله جوانی، معاون سیاسی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سومین اجلاسیه سرداران، امیران و ۳۱۶ شهید شهرستان قائنات با اشاره به سبقه ملت شهیدپرور ایران اظهار داشت: ملت ایران پیرو مکتب امام حسین(ع) است و اگر دشمنان از ابتدا این ملت را می‌شناختند، هرگز جسارت تحمیل سه جنگ در کمتر از نیم قرن را نداشتند. معاون سیاسی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی افزود: انقلاب اسلامی با خارج کردن ایران از سلطه امریکا، معادلات قدرت جهانی را بر هم زد و همین امر موجب شد تا دشمنان از همان ابتدای پیروزی انقلاب، توطئه‌ها و جنگ‌های گسترده‌ای را علیه کشورمان آغاز کنند. وی در تحلیل تحولات اخیر، به تلاش‌های شکست‌خورده امریکایی‌ها و صهیونیست‌ها در سال ۱۴۰۴ اشاره و عنوان کرد: دشمن تصور می‌کرد که با ورود مستقیم به میدان می‌تواند جنگی را بر ملت ایران تحمیل کند، اما همان‌طور که در دهه‌های گذشته دیدیم، دشمن هرگز آینده این ملت را درست پیش‌بینی نکرده است. سردار جوانی تصریح کرد: سلاح برتر ایران نه تنها در تجهیزات نظامی، بلکه در ایمان و شعار «الله‌اکبر» نهفته است که پشتوانه آن قدرت الهی است. وی با اشاره به شکست استراتژیک امریکا، خاطرنشان کرد: دشمن با تصور تسلیم سریع ایران و تکیه بر آشوب‌های داخلی، جنگ را آغاز کرد، اما با سدی محکم روبه‌رو شد، حتی ترامپ که تصور می‌کرد در مدت کوتاهی بر ایران مسلط می‌شود، در نهایت ناچار شد اعلام کند که ایران شرایط پایان جنگ را تعیین کند، اتفاقی که تمام دنیا را متحیر کرد. معاون سیاسی سپاه در ادامه با اشاره به ارتقای جایگاه بین‌المللی ایران افزود: حملات به پایگاه‌های امریکا در منطقه و تسلط هوشمندانه بر تنگه هرمز را باید نتیجه مقاومت ملت دانست. امروز تحلیلگران جهان اذعان دارند که جمهوری اسلامی، نه تنها تضعیف نشده، بلکه قدرتمندتر شده و به عنوان چهارمین قدرت جهان مطرح است. سردار جوانی با هشدار قاطع به قدرت‌های استکباری تأکید کرد: امریکا، اروپا و کشورهای منطقه باید بدانند که از این پس تنگه هرمز و خلیج فارس با حکمرانی و نظم ایرانی اداره خواهد شد و دوران چپاولگران به سر آمده است. وی خاطرنشان کرد: دیپلماسی در کنار میدان نظامی، تنها با یک هدف پیش می‌رود و آن تأمین کامل حقوق ملت ایران است.

گزارش

جزئیات تفاهم ایران و امریکا از زبان مشاور رئیس تیم مذاکره‌کننده

واگذاری تنگه و هسته‌ای توهم است

با نزدیک شدن به امضای تفاهم پایان جنگ میان ایران و امریکا، گمانه‌زنی‌ها و ابهامات پیرامون محتوای این تفاهم‌نامه، نگرانی‌هایی را در میان اقشار مختلف جامعه ایجاد کرده است. نگرانی‌هایی که با هر انگیزه‌ای باشد، اکنون دامنه آن به صفوف متحد مردم در خیابان کشیده شده و بعضاً شعارهایی از درون برخی اجتماعات شنیده می‌شود که اگر نگوییم صدای دشمن است، بدون تردید بازی در زمین دشمن و برخلاف مشی امام شهید و امام حاضر است که بارها تأکید کرده‌اند برخی اختلافات توجهات را از دشمن امریکایی - صهیونی به جای دیگری معطوف می‌کند. خلأ اطلاع‌رسانی به‌موقع و به دست گرفتن روایت اول از سوی دشمن هم البته در این فرایند مخرب بی‌تأثیر نبوده است. از این‌رو مهدی محمدی، مشاور راهبردی رئیس تیم مذاکره‌کننده با انتشار یک فایل صوتی، ابعادی از روند و محتوای توافق میان ایران و امریکا را تشریح و جزئیاتی از مفاد مورد بحث در این مذاکرات را اعلام کرد. در این فایل صوتی، وی به بررسی بندهای توافق و همچنین سازوکارهای پیش‌بینی شده در صورت عدم پایبندی امریکا به توافق پرداخته است.

مهدی محمدی در توضیحاتی درباره جزئیات تفاهم ایران و امریکا می‌گوید تا جایی که مصالح و محذورات اجازه دهد، نکاتی را توضیح خواهم داد، به‌ویژه درباره مطالبی که دوستان منتقد مطرح کرده‌اند. متنی که در اختیار آنان قرار داشته، از نظر من متنی قدیمی و نادرست است. با توجه به ملاحظات موجود، از ورود به جزئیات متن خودداری می‌کنم و به‌صورت کلی توضیح می‌دهم، اما تأکید می‌کنم که این نکات با رعایت همه ظرایف و دقایق بیان و از بیان مطالب غیردقیق پرهیز شده است. ما با یک متن ۱۴بندی مواجه هستیم. بند اول این متن که به نظر من اساسی‌ترین بند آن است، تأکید می‌کند جنگ فعلی باید در همه جبهه‌ها از جمله در ایران و لبنان، متوقف شود. پس از آن نیز طرف مقابل باید متعهد شود که هیچ جنگ یا عملیات نظامی جدیدی را آغاز نکند. این مسئله فوق‌العاده مهم است، چراکه امریکا هم از جانب خود و هم از جانب رژیم اسرائیل چنین تعهدی را ارائه می‌دهد. دیدم که برخی دوستان گفته‌اند در این توافق جنگ پایان نمی‌یابد، در حالی که چنین نیست. در لحظه‌ای که این متن امضا می‌شود، طرف مقابل متعهد به خاتمه جنگ خواهد شد. البته درست است که در توافق نهایی این موضوع مجدداً مورد تأیید قرار می‌گیرد، اما این مسئله هیچ ارتباطی به اصل موضوع ندارد که جنگ در ایران و لبنان باید از همان لحظه امضا متوقف شود.

■ امریکا متعهد شده ضامن رفتار اسرائیل باشد

مشاور راهبردی رئیس تیم مذاکره‌کننده تأکید کرد: «این یک دستاورد فوق‌العاده مهم است و نشانه‌ای از شکست طرف مقابل در جنگ محسوب می‌شود، زیرا آنها نیامده بودند که جنگ را تمام کنند. از این هم مهم‌تر آن است که برای نخستین بار در تاریخ، جمهوری اسلامی، امریکا را وادار کرده است که از جانب رژیم اسرائیل تعهد بدهد. امریکایی‌ها تاکنون هرگز زیر بار چنین موضوعی نرفته بودند. بارها شنیده‌ایم که گفته‌اند نتانیاهو کارمند امریکا نیست که واشینگتن برای او تصمیم بگیرد. درست است که نتانیاهو کارمند امریکا نیست، اما جمهوری اسلامی شرایطی را به آنها تحمیل کرده که اکنون ناچار شده‌اند از جانب اسرائیل تعهد بدهند. امریکایی‌ها برای اینکه از جانب اسرائیل تعهد بدهند، عملاً یکی از مهم‌ترین راهبردهای منطقه‌ای خود را زیر پا گذاشته‌اند. راهبرد مشترک امریکا و رژیم اسرائیل همواره این بوده که امریکا توافق کند، اما اسرائیل خارج از توافق باقی بماند تا هر اقدامی خواست انجام دهد. ما در این متن اجازه چنین کاری را نداده‌ایم. امریکا در این متن از جانب اسرائیل تعهد داده و عملاً به ضامن رفتار اسرائیل تبدیل شده است. ممکن است گفته شود که آنها به این تعهد عمل نخواهند کرد. بله، این احتمال وجود دارد و من نیز احتمال آن را زیاد می‌دانم، اما ابزارهای ما همچنان سر جای خود قرار دارد. ابزار تنگه هرمز سر جای خود است، ابزار اقدام نظامی علیه اسرائیل سر جای خود است و ابزار ورود نکردن به مرحله دوم مذاکرات نیز همچنان در اختیار ما قرار دارد. اگر آنها به تعهدات خود عمل نکنند، ما نیز عمل نخواهیم کرد. تنگه بسته خواهد ماند، وارد مرحله بعدی مذاکرات نخواهیم شد و در صورت لزوم وارد جنگ خواهیم شد. خود آنها نیز این مسئله را می‌دانند.»

■ رفع محاصره دریایی از لحظه امضای توافق

محمدی در ادامه درباره بندهای دوم و سوم گفت: «در این دو بند، بحث بر سر احترام به حاکمیت و تمامیت ارضی دو طرف است. یکی از دوستان نکته جالبی مطرح می‌کرد و می‌گفت برای نخستین بار امریکایی‌ها در یک متن از ما خواسته‌اند که به حاکمیت و تمامیت ارضی آنها احترام بگذاریم. این مسئله جنبه‌ای طنزآلود دارد، اما در عین حال نشان‌دهنده قدرت ایران نیز هست.»

محمدی درباره زمان‌بندی اجرای توافق اظهار داشت: «اینکه مدت اجرای توافق ۳۰ روز باشد یا ۶۰ روز، هنوز نهایی نشده است و هیچ تصمیم قطعی در این زمینه وجود ندارد. دوستانی که این مسئله را قطعی تلقی کرده‌اند، دچار اشتباه شده‌اند.» وی درباره موضوع محاصره دریایی گفت: «رفع محاصره دریایی و جلوگیری از هرگونه مزاحمت برای تردد کشتی‌های ایرانی باید از همان لحظه امضای توافق آغاز شود. این روند باید ظرف ۳۰ روز به سطحی برسد که حجم قبل از اعمال محاصره بازگردد. اگر کسی تصور کند که قرار است محاصره دریایی در پایان ۳۰روز برداشته شود، کاملاً اشتباه می‌کند. همچنین این موضوع هیچ ارتباطی به تنگه هرمز ندارد.»

■ اعمال ترتیبات ایران بر تنگه هرمز

محمدی درباره بند مربوط به تنگه هرمز نیز گفت: «اساس مسئله برای جمهوری اسلامی این است که مدیریت ایران بر تنگه هرمز ـ همان‌گونه که رهبر انقلاب نیز تأکید کرده‌اند ـ حفظ و اعمال شود. این موضوع در متن موجود کاملاً لحاظ شده است. در حوزه اجرا نیز اختیار با ماست. مدیریت تنگه هرمز در اختیار نیروی دریایی سپاه قرار دارد و طبیعی است که اجرای این بند نیز براساس تفسیر و چارچوب مورد نظر جمهوری اسلامی انجام خواهد شد. نیروی دریایی همان کاری را انجام خواهد داد که اکنون نیز انجام می‌دهد.»

محمدی در ادامه با تشریح جزئیات بند مربوط به تنگه هرمز اظهار داشت: «در متن موجود، این مسئله پیش‌بینی شده که ممکن است یک دوره زمانی مشخص برای عبور کشتی‌ها تعیین شود، اما آنچه برای ما اهمیت دارد، این است که جمهوری اسلامی خدمات لازم را ارائه خواهد داد، بابت این خدمات هزینه دریافت خواهد کرد و از محل تنگه هرمز درآمد خواهد داشت. این موضوع قطعی است و در متن نیز وجود دارد. تنگه در اختیار ماست و امریکا پذیرفته است که از این پس یک ترتیبات ایرانی در تنگه هرمز اجرا شود. این ادعا که هر فرد یا هر شناوری، از جمله کشتی‌های اسرائیلی، می‌توانند آزادانه از تنگه عبور کنند، به هیچ وجه درست نیست. در متن تصریح شده که تنها کشتی‌های تجاری حق عبور خواهند داشت.»

■ مدیریت صندوق توسعه ۳۰۰ میلیارد دلاری با ایران

وی در ادامه به بند مربوط به صندوق توسعه ۳۰۰میلیارد دلاری اشاره کرد و گفت: «در این بخش از متن، واژه بازسازی به‌کار رفته است. بازسازی، یعنی بازسازی خسارت‌های ناشی از جنگ. درست است که واژه غرامت یا Compensation به‌صراحت ذکر نشده، اما روشن است که وقتی طرف مقابل از بازسازی سخن می‌گوید، منظور جبران خسارت‌هایی است که در جنگ به ایران وارد شده است. در متن، رقم ۳۰۰ میلیارد دلار برای این موضوع پیش‌بینی شده است. البته شخصاً تصور می‌کنم که طرف مقابل در عمل به چنین تعهدی پایبند نخواهد ماند، اما واقعیت این است که این تعهد در متن نوشته شده است. ضمن اینکه مدیریت این منابع نیز در اختیار جمهوری اسلامی خواهد بود. اگر منابعی تخصیص یابد، قرار است در داخل خاک ایران هزینه شود و طبیعتاً مدیریت آن نیز با ایران خواهد بود. اینکه امریکای ترامپ ـ همان امریکایی که به تعبیر خودش بسیاری از کشورهای منطقه را دوشیده و آنها را گاو شیرده خطاب کرده است ـ در متنی متعهد شود ۳۰۰ میلیارد دلار برای بازسازی و توسعه ایران اختصاص دهد، حتی صرف درج چنین عبارتی در متن، نشانه شکست طرف مقابل و یک‌دستاورد برای ایران است.»

■ امریکایی‌ها پذیرفته‌اند که تحریم‌های اولیه را نیز لغو کنند

مشاور راهبردی رئیس تیم مذاکره‌کننده در بخش دیگری از سخنان خود درباره تحریم‌ها گفت: «واقعیت این است تا زمانی که وارد مرحله دوم مذاکرات نشویم، در حوزه رفع کامل تحریم‌ها اتفاقی نخواهد افتاد. ما نیز انتظار دیگری نداریم. واقع‌بینی اقتضا می‌کند که بدانیم امریکا قرار نیست به‌سادگی تحریم‌ها را بردارد و ما هیچ توهمی در این زمینه نداریم. اما آنچه اهمیت دارد، عبارات و تعهداتی است که در متن آمده است. برای نخستین بار امریکایی‌ها پذیرفته‌اند که تحریم‌های اولیه را نیز لغو کنند. چنین تعهدی هیچ‌گاه در گذشته به ایران داده نشده بود. نکته مهم‌تر این است که این تعهد در ازای اقداماتی در حوزه هسته‌ای مطرح شده که اساساً جمهوری اسلامی سال‌هاست همان مواضع را اعلام کرده است؛ از جمله اینکه ایران سلاح هسته‌ای نخواهد ساخت، موضوعی که بارها اعلام شده و مبتنی بر فتوای شرعی است.» وی افزود: «همچنین موضوعاتی درباره مواد با غنای بالا مطرح شده که در گذشته نیز بارها درباره آنها صحبت شده بود. در حالی که طرف مقابل همواره اصرار داشت کل برنامه هسته‌ای ایران تعطیل شود، اکنون درخواست‌های خود را به موضوعاتی بسیار محدود تقلیل داده است. در واقع، تمام مطالبات طرف مقابل در حوزه هسته‌ای اکنون به موضوع مواد با غنای بالا محدود شده و درباره سایر بخش‌های برنامه هسته‌ای ایران اساساً بحثی در میان نیست.»

■ متعهد به عدم ساخت سلاح هسته‌ای می‌شویم، نه بیشتر

محمدی در ادامه با اشاره به موضوع هسته‌ای گفت: «نکته بسیار مهمی که باید به آن توجه شود این است که در این یادداشت تفاهم، جمهوری اسلامی ایران اساساً هیچ اقدام عملی در حوزه هسته‌ای انجام نمی‌دهد؛ هیچ اقدامی. تنها تعهدی که در این متن درباره موضوع هسته‌ای مطرح شده ـ که آن هم هنوز نهایی نشده ـ این است که پس از انجام اقدامات طرف مقابل، درباره موضوع هسته‌ای گفت‌وگو خواهیم کرد، یعنی پس از آنکه جنگ در ایران و لبنان متوقف شد، پول‌های بلوکه شده آزاد شد، محاصره دریایی برداشته شد، تحریم‌های نفتی تعلیق شد و تنگه هرمز بر اساس پروتکل ایرانی باز شد، تازه درباره موضوع هسته‌ای بحث خواهیم کرد. خب اگر طرف مقابل بدعهدی کند، گفت‌وگو نمی‌کنیم. اختیار آن در دست خود ماست. اگر کوچک‌ترین نشانه‌ای از بدعهدی مشاهده شود، اساساً وارد مرحله دوم توافق و گفت‌وگو درباره موضوع هسته‌ای نخواهیم شد. این مسئله بسیار مهم است. با وجود تمام هیاهوها و تهدیدهایی که آقای ترامپ مطرح کرده، آنچه در این متن از ایران در حوزه هسته‌ای گرفته شده، صرفاً تعهد به گفت‌وگو در آینده است، نه بیشتر. تنها عبارتی که در متن آمده این است که ایران سلاح هسته‌ای نمی‌سازد و خریداری نمی‌کند. این همان موضعی است که جمهوری اسلامی بارها اعلام کرده و مبتنی بر فتوای شرعی است. در واقع ما حرفی را که سال‌ها گفته‌ایم، به‌عنوان بخشی از متن مطرح کرده‌ایم. نکته دیگری که باید به آن توجه شود این است که در صورت رسیدن به توافق نهایی نیز موضوع صرفاً تعهد به عدم ساخت سلاح هسته‌ای و تعیین تکلیف مواد ۶۰ درصدی خواهد بود، آن هم با فرمولی که جمهوری اسلامی برای آن در نظر دارد. در این زمینه نیز بحث رقیق‌سازی مطرح است؛ موضوعی که امام شهید نیز درباره آن مجوز داده بودند. وقتی مواد رقیق‌سازی می‌شود، در داخل کشور باقی می‌ماند و در صورت نیاز می‌توان ظرف مدت کوتاهی دوباره آن را به سطوح بالای غنی‌سازی بازگرداند.»

■ الزام خروج نیروهای امریکایی از مجاورت مرز ایران

مهدی محمدی، مشاور راهبردی رئیس تیم مذاکره‌کننده در اظهاراتی گفت: «یک نفر بیاید به من نشان بدهد در جای دیگری، در مذاکرات دیگری، امریکایی‌ها حتی به این موضوع نزدیک شده باشند که در ازای رقیق‌سازی مواد ۶۰ درصد، کل تحریم‌های اولیه و ثانویه را لغو کنند. طرف این را نوشته است. من برمی‌گردم به این متن. دوستان ما نمی‌دانم چه می‌خوانند و چه حرف‌هایی می‌زنند، اما این کاغذی که جلوی ماست و مذاکره شده، چنین چیزی در آن وجود دارد و این یک پیروزی تاریخی برای ایران خواهد بود. اینکه به دلایل سیاسی بعضی از رفقای ما نمی‌خواهند زیر این بروند، بحث دیگری است، اما متن که عوض نمی‌شود؛ متن همین است. در متن آمده است که نیروهای امریکایی باید از محیط پیرامونی ایران ظرف ۳۰ روز خارج شوند. ببینید اینکه امریکا بنویسد و امضا کند که نیروهای خود را از پراکسیمیتی ایران خارج می‌کند، این دستاورد قیمت ندارد. این نشان‌دهنده پیروزی ما در جنگ است و ادامه عملیات سیاسی ماست، چون ما جنگ را برده‌ایم، دشمن مجبور شده چنین تعهدی بدهد. امریکایی‌ها تا حالا چنین چیزی به کسی نداده‌اند.»

■ نیمی از پول‌های بلوکه‌شده در لحظه توافق آزاد می‌شود

وی درباره موضوع پول‌های بلوکه‌شده اظهار داشت: «این هنوز نهایی نشده، اما پول بلوکه شده ما، نیمی از آن باید در لحظه توافق آزاد شود. این چیزی نیست که ما از آن کوتاه بیاییم. چون فکر می‌کنیم بقیه توافق شانس زیادی ندارد، روی این اصرار داریم، چون تنها عایدی ما خواهد بود. ما این پول را می‌گیریم، همان‌طور که قبلاً گفته‌ام، پول را می‌گیریم و زمان را می‌گیریم و صرف آماده شدن برای جنگ بعدی می‌کنیم. هوشمندی این متن این است که ما این پول را از امریکا نمی‌خواهیم. می‌دانیم امریکا پولی به ما نمی‌دهد. این پول را کشورهای عربی تعهد کرده‌اند و مجبورند بدهند، چون بالا سرشان هستیم و قدرت ما را در منطقه دیده‌اند و طعم قدرت ما را چشیده‌اند. یکی از زیرساخت‌های این توافق این است که کشورهای عربی وادار شده‌اند سیادت و برتری ایران را بپذیرند و در امتیازدهی مشارکت کنند.»

■ تنگه هرمز دست ماست، هر زمان بخواهیم می‌بندیم

محمدی ادامه داد: «اگر طرف مقابل به تعهداتش عمل نکند، فرق این توافق با برجام این است که ما ابزار داریم. این‌بار این‌گونه نیست که برنامه هسته‌ای را تعطیل کنیم و بایستیم تا آنها تحریم‌ها را بردارند. چنین خوش‌خیالی وجود ندارد. تنگه دست ماست، هر زمان بخواهیم در یک ساعت می‌توانیم آن را ببندیم. ابزار جنگ و آغاز جنگ دست ماست. ما در لبنان نشان دادیم که می‌توانیم دست به حمله پیش‌دستانه بزنیم و مجدداً این کار را خواهیم کرد. ابزار از سرگیری برنامه هسته‌ای و غنی‌سازی در اختیار ماست. ما زیرساخت را در این توافق جمع نکرده‌ایم و هیچ تعهدی در این زمینه نداده‌ایم. اگر آنها به تعهدشان عمل نکنند، بلافاصله ابزارهای خود را فعال خواهیم کرد که مهم‌ترین آن بستن تنگه هرمز است. در بدترین حالت، ما به شرایط فعلی برمی‌گردیم، تنگه را می‌بندیم و مدیریت خود را با زور اعمال می‌کنیم. تنگه را دو جور می‌شود مدیریت کرد؛ یا با توافق یا با زور. اگر توافق کردند که کردند، اگر نکردند کسی نمی‌تواند زور بگوید. ما به این روند ادامه خواهیم داد.»

محمدی در پایان با انتقاد از برخی تحلیل‌ها گفت: «چطور می‌شود چنین توافقی را بدتر از برجام دانست یا خسارت محض یا کاپیتولاسیون نامید؟ کسانی که چنین مذاکره‌ای را پیش برده‌اند، از فردی مانند ترامپ چنین امتیازاتی گرفته‌اند. این کار با حضور همه ارکان کشور و با مشارکت مجموعه‌ای از مسئولان سیاسی و نظامی انجام شده است.»

یادداشت

علی حسن حیدری

مراقب باشیم سرمایه اجتماعی نسوزد

یکی از پیچیده‌ترین روش‌های جنگ شناختی، حمله مستقیم به حامیان یک نظام سیاسی نیست، بلکه تلاش برای استفاده از ظرفیت همان حامیان علیه اهداف و منافع آن نظام است. در چنین شرایطی، دشمن نمی‌کوشد مانع حضور مردم در صحنه شود، بلکه تلاش می‌کند آثار و نتایج این حضور را تغییر دهد.

راهپیمایی‌ها و تجمعات مردمی در حمایت از جمهوری اسلامی، هرگاه با نظم، قانون‌مداری و پیام روشن همراه بوده‌اند، نشانه انسجام ملی و پشتوانه مردمی نظام محسوب شده‌اند، اما همین ظرفیت اجتماعی می‌تواند هدف عملیات نفوذ، تحریک و سوءاستفاده نیز قرار گیرد. هدف این پروژه آن است که یک حرکت وحدت‌آفرین به صحنه‌ای برای تنش، درگیری، شعارهای اختلاف‌برانگیز یا رفتارهای خارج از چارچوب قانون تبدیل شود.

در چنین سناریویی، دشمن نیازی به سازماندهی یک جریان مستقل ندارد. کافی است برخی افراد، آگاهانه یا ناآگاهانه، تحت تأثیر هیجان‌های سیاسی قرار گیرند و اقداماتی انجام دهند که اصل پیام راهپیمایی را تحت‌الشعاع قرار دهد. در این حالت، رسانه‌های معارض تلاش خواهند کرد به جای نمایش حضور گسترده مردم، بر حاشیه‌ها، تنش‌ها و رفتارهای احساسی تمرکز کنند. نتیجه آن است که یک فرصت ملی به ابزاری برای تخریب چهره همان جریان مردمی تبدیل می‌شود.

راهبرد اصلی در چنین پروژه‌ای، دوقطبی‌سازی جامعه است. تجربه سال‌های اخیر نشان داده است که هر موضوع اجتماعی، فرهنگی، سیاسی یا اقتصادی می‌تواند به بستری برای شکاف‌سازی تبدیل شود. گاه این دوقطبی حول موضوع حجاب و بی‌حجابی شکل می‌گیرد. گاه حول اختلافات سیاسی و جناحی. گاه حول مسائل اقتصادی و معیشتی. در همه این موارد، هدف نهایی نه حل مسئله، بلکه تبدیل اختلاف‌نظرها به تقابل اجتماعی و فرسایش سرمایه ملی است.

در شرایط کنونی نیز موضوع مذاکرات و توافقات خارجی به یکی از مهم‌ترین محورهای اختلاف‌سازی تبدیل شده است. برخی رسانه‌ها و جریان‌ها می‌کوشند موافقان و مخالفان مذاکرات را در برابر یکدیگر قرار دهند. یک طرف به سازشکاری متهم شود و طرف دیگر به افراط‌گرایی. در چنین فضایی، اصل موضوع که همان تأمین منافع ملی است به حاشیه رانده می‌شود و هیجان‌های سیاسی جای عقلانیت را می‌گیرد. حال آنکه در جمهوری اسلامی، تصمیمات کلان کشور در چارچوب سازوکارهای قانونی و با مشارکت نهادهای مختلف اتخاذ می‌شود. موافقت یا مخالفت با یک شیوه اجرایی، نباید به نفی طرف مقابل یا ایجاد صف‌بندی‌های اجتماعی منجر شود. اختلاف‌نظر سیاسی امری طبیعی است، اما تبدیل آن به شکاف اجتماعی و رویارویی خیابانی، همان نقطه‌ای است که دشمن به دنبال آن است.

تجربه‌های مختلف نشان داده که یکی از اهداف اصلی جنگ روانی، تبدیل جامعه به دو اردوگاه متخاصم است. هر اقدامی که به افزایش نفرت، برچسب‌زنی، حذف رقیب یا تحریک درگیری‌های اجتماعی منجر شود، فارغ از نیت انجام‌دهندگان آن، می‌تواند در راستای این هدف عمل کند. از همین‌رو، بزرگ‌ترین خدمت به کشور در چنین مقاطعی، حفظ آرامش، عقلانیت و خویشتنداری است.

حامیان جمهوری اسلامی زمانی بیشترین تأثیر را دارند که پیام آنان حول محور وحدت ملی، امنیت کشور، منافع عمومی و دفاع از قانون باشد. هرچه رفتارها منظم‌تر، شعارها دقیق‌تر و مطالبات منطقی‌تر باشد، امکان سوءاستفاده رسانه‌ای نیز کاهش می‌یابد. قدرت یک حرکت مردمی تنها در تعداد شرکت‌کنندگان آن نیست، بلکه در بلوغ سیاسی، انضباط اجتماعی و هوشمندی رفتاری آن نیز هست. امروز بیش از هر زمان دیگری باید به این نکته توجه کرد که حفظ انسجام ملی، مهم‌تر از پیروزی در یک جدال سیاسی روزمره است. اگر هدف طراحان جنگ شناختی، کشاندن جامعه به دوقطبی‌های فرسایشی و تقابل‌های خیابانی باشد، بهترین پاسخ، رفتار مسئولانه، قانون‌مداری، گفت‌وگوی منطقی و پرهیز از هر اقدامی است که بتواند وحدت ملی را مخدوش کند.

راهپیمایی‌های مردمی زمانی به سرمایه ملی تبدیل می‌شوند که پیام آنها امید، اقتدار، همبستگی و اعتماد باشد. این اجتماعات اساساً برای نمایش وحدت ملی، حمایت از ثبات کشور و جلوگیری از شکل‌گیری فتنه‌ها و آشوب‌های داخلی طراحی و سازماندهی می‌شوند. از همین‌رو، هر اقدامی که این اجتماعات را از مسیر اصلی خود خارج کند و آنها را به بستری برای تسویه‌حساب‌های سیاسی یا ایجاد شکاف در درون جبهه انقلاب تبدیل کند، در عمل نتیجه‌ای جز کمک به اهداف دشمن نخواهد داشت.

در این چارچوب، دعوت برخی از نیروهای خودی به «قیام» علیه بخشی از ساختارهای قانونی و رسمی کشور، پرسش مهمی را پیش روی افکار عمومی قرار می‌دهد: قیام علیه چه کسی؟ علیه کدام بخش از نظام؟ علیه کدام نهاد قانونی؟ چنین ادبیاتی، آگاهانه یا ناآگاهانه، جامعه را از مسیر مطالبه‌گری منطقی و قانونی خارج کرده و به سمت تقابل و دوقطبی‌سازی سوق می‌دهد. این‌گونه تحرکات دقیقاً در زمینی صورت می‌گیرد که طراحان جنگ شناختی به دنبال آماده‌سازی آن هستند، زمینی که هدف نهایی آن تبدیل اختلاف‌نظرهای سیاسی به تنش‌های اجتماعی و ایجاد بستر برای بی‌ثباتی داخلی است. از این‌رو، حفظ وحدت، پایبندی به قانون و پرهیز از هرگونه رفتار و ادبیات تفرقه‌افکنانه، مهم‌ترین وظیفه همه جریان‌های دلسوز کشور در شرایط کنونی است. هرگونه رفتار غیرقانونی و دعوت به حرکت‌های پرخاشگرانه دقیقاً بازی در زمین دشمن و حرکت در مسیر سوزاندن سرمایه‌های اجتماعی نظام اسلامی و کمک به راهبرد تجزیه اجتماعی دشمن است. مراقبت کنیم با نیت قربتاً الی الله علیه نظام اسلامی که حفظ آن از اوجب واجبات است، اقدام نکنیم.

گزیده خبر

فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی:

تمامی تجهیزات پدافند هوایی بومی است

فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم‌الانبیا(ص) با تأکید بر خودکفایی کامل پدافند هوایی کشور گفت: تمامی تجهیزات، سامانه‌ها، مراکز فرماندهی و کنترل و زیرساخت‌های ارتباطی ما با تکیه بر دانش صددرصد ایرانی و توسط دانشمندان غیرتمند کشورمان ساخته شده است.

امیر علیرضا الهامی، فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم‌الانبیا(ص) و فرمانده نیروی پدافند هوایی ارتش در گفت‌وگو با دفاع‌پرس، در تشریح ارتقای آمادگی‌های این نیرو پس از آتش‌بس در جنگ تحمیلی سوم اظهار داشت: امروز در پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، هر آنچه از تجهیزات، سامانه‌ها، تاکتیک، مراکز فرماندهی و کنترل، زیرساخت‌های ارتباطی و بخش‌های اطلاعاتی در اختیار داریم، کاملاً ایرانی است. امیر الهامی با تأکید بر اینکه این دستاوردها با تکیه بر دانش صد درصد بومی و با استفاده از توان مردان و دانشمندان غیور ایران اسلامی تهیه شده است، افزود: ممکن است مشکلات یا ضعف‌هایی نیز وجود داشته باشد، اما دانشمندان و متخصصان پدافند هوایی ارتش با همکاری نزدیک و مستمر با مراکز علمی و پژوهشی کشور، تمام تلاش خود را در جهت رفع نیازها به کار گرفته‌اند. فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی خاتم‌الانبیا(ص) با اشاره به اقدامات انجام شده برای بازسازی توان پدافندی کشور خاطرنشان کرد: تمام تلاش ما این است که هم سامانه‌ها و تجهیزات را متناسب با تهدیدات روز، آماده و به‌روزرسانی کنیم و هم تجهیزاتی که در جریان «جنگ تحمیلی سوم» مورد اصابت دشمن جنایتکار قرار گرفته است، در اسرع وقت جایگزین شود.